

**FOUNDATION COURSE ON EDUCATION OF CHILDREN
WITH DISABILITIES****Term-End Examination****00093****December, 2012****FCED (Eng. & Guj.) : FOUNDATION COURSE ON EDUCATION
OF CHILDREN WITH DISABILITIES**

Time : 2 hours

Maximum Marks : 80

Note : There are **forty** (40) multiple choice questions in the booklet. Each question has **four** (4) choices. You need to select best answer out of the given choice and mark the same in the OMR sheet. Read the instructions carefully given on the OMR sheet before filling the answer. Each question carries **two** (2) marks.

2x40=80

1. The type of communication that can be encouraged in children who have difficulty in speaking is :
(1) Vocal (2) Verbal (3) Gesture (4) Reading
2. _____ must be provided while teaching daily living skill to the persons with visual impairment.
(1) Learning (2) Prompting (3) Integration (4) Assessment
3. The obstacles and cause of hindrance in the development process of disability rehabilitation and empowerment is/are _____.
(1) education (2) empowerment
(3) inclusion (4) Traditional attitudes and beliefs
4. Which of the following model of services for persons with disability will justify the statement 'reading the unreachable' ?
(1) Home based model (2) Resource model
(3) Itinerant model (4) Distance learning model

5. The co-curricular activities can be viewed in _____ categories.
(1) 8 (2) 6 (3) 5 (4) 4
6. A child swipes at objects at the age group of :
(1) 4 months (2) 3 months (3) 5 months (4) 6 months
7. The most effective method of teaching the persons with visual impairment is :
(1) multi-sensory (2) interview (3) discussion (4) observation
8. Which method is the most effective in knowing the child well ?
(1) Questionnaire (2) Interview (3) Case Work (4) Check List
9. Education for all is the key principle of :
(1) Segregated education (2) Inclusive education
(3) Integrated education (4) Secondary education
10. Appliances used to prevent or correct deformities are called :
(1) Canes (2) Orthoses (3) Crutches (4) Adaptive device
11. During colonial rule Christian Missionaries and voluntary Organisations engaged in providing services to persons with disabilities as a matter of _____.
(1) Charity (2) Right (3) Policy (4) Law
12. Braille learning requires some pre requisite skills called :
(1) Readiness skills (2) Sensory motor skills
(3) Braille mechanism (4) Verbalism
13. Which of the following is **not** a device for a person with visual impairment ?
(1) Audible Ball (2) Playing Card
(3) Liquid Level Indicator (4) Audiometer

14. A three year old child who cannot sit in class for more than 2 - 3 minutes may have :
- (1) Mental Retardation (2) ADHD
(3) Locomotors Difficulties (4) Cerebral palsy
15. _____ like a typewriter for the children with visual impairment.
- (1) Abacus (2) Braille slate (3) Braille (4) Taylor frame
16. Technique that gives the feedback whether the objectives, which had been set, are fulfilled or not is called _____.
- (1) Evaluation (2) Assessment (3) Calculation (4) (1) and (2) both
17. Technology Development projects in mission mode provides funds for _____.
- (1) Research (2) Services
(3) Aids and appliances (4) Entrepreneurship
18. Concrete material used for the teaching children with mental retardation is helpful to develop understanding and _____.
- (1) shaping (2) concept formation
(3) motivation (4) reinforcement
19. Which of the following is **not** the activity to be taught by a speech and language therapist ?
- (1) Colouring (2) Spellings
(3) Jumping (4) Following one step instruction
20. If a hearing aid is used only in one ear, it is called :
- (1) Binaural (2) Pseudo binaural
(3) Monaural (4) Pseudo monaural
21. Which of the following is **not** an assistive device used in kitchen ?
- (1) Dishwashers (2) Electric knives
(3) Dressing sticks (4) Blenders

22. CBR stands for :
- (1) Community Based Rehabilitation (2) Construction Based Rehabilitation
(3) Communication Based Rehabilitation (4) Common Basic Rehabilitation
23. As per ICF ; disability is a term covering :
- (1) Impairment (2) Activity limitation
(3) Participation Restriction (4) All of above
24. Behaviour modification involves altering the environmental events to _____ the behaviour.
- (1) influence (2) boost (3) decrease (4) push
25. The full form of CRE is :
- (1) Central Rehabilitation Education
(2) Centre for Rehabilitation Education
(3) Continuing Rehabilitation Education
(4) Council of Rehabilitation Education
26. Teaching of daily living skills is best done :
- (1) By verbal explanatory (2) In natural setting
(3) Through models (4) Through simulating conditions
27. A child in pre-school learns :
- (1) multiplication table (2) addition and subtraction
(3) concepts of place value (4) concept of big and small
28. Awareness campaign make people aware about their :
- (1) Rights (2) Duties (3) Responsibilities (4) All of the above

29. As per the current trend; every school has to become inclusive to meet the _____ provisions.
- (1) national (2) legal (3) state (4) special
30. The most commonly used approach in teaching functional reading is :
- (1) Alphabetical (2) Whole word
(3) Phonetic (4) Sentence to sentence
31. To make teaching more effective, one should depend most on the :
- (1) Feedback (2) Teaching aids (3) Management (4) Knowledge
32. For the sound cognitive development of a child, what is most essential is :
- (1) Good nutrition (2) Love
(3) Strict attitude (4) Stimulating environment
33. Slow writing, problems of laterality, reversal of numbers are functional deficits seen in :
- (1) Learning Disability (2) Mental retardation
(3) Mental illness (4) Visual impairment
34. Teaching the first step first, then second step chained with the first till the child masters the last step is called _____.
- (1) Backward chaining (2) Forward chaining
(3) Shaping (4) Modeling
35. All the activities done before classroom instruction is referred to as :
- (1) Interactive activities (2) Post-active activities
(3) Pre-active activities (4) None of the above

36. The Braille and abacus becomes necessity for a child with :
- (1) MR (2) VI (3) HI (4) PH
37. Deen Dayal Upadhyaya Rehabilitation Scheme is also known as :
- (1) DDRC (2) DRC (3) DDRS (4) IEDC
38. The most important member of the multidisciplinary team is :
- (1) Special Educator (2) Parents
(3) Therapist (4) Doctor
39. _____ should not be viewed as an end in itself but as part of a process to enable persons with disabilities as equals in community life.
- (1) Orthosis (2) Assistive devices (3) Splints (4) Rehabilitation
40. Inclusive education is beneficial as all children are :
- (1) Enriched (2) Able to play
(3) Able to walk (4) Become free
-

વિકલાંગતાવાળા બાળકોના શિક્ષણ અંગેનો ફાઉન્ડેશન કોર્સ

સત્રના અંતની પરીક્ષા

ડિસેમ્બર, 2012

એફ.સી.ઈ.ડી. (Eng. & Guj.) : વિકલાંગતાવાળા બાળકોના શિક્ષણ અંગેનો ફાઉન્ડેશન કોર્સ

Time : 2 hours

Maximum Marks : 80

Note : નીચેની પુસ્તિકામાં 40 બહુવિકલ્પીય પ્રશ્ન છે. દરેક પ્રશ્નોના 4 - 4 વિકલ્પ છે. વિકલ્પોમાંથી યોગ્ય જવાબ પસંદ કરીને ઓ.એમ.આર. શીટ પર નિશાની કરો. ઓ.એમ.આર. શીટ ભરતાં પહેલાં સૂચનોને કાળજીપૂર્વક વાંચો. દરેક પ્રશ્ન માટે 2 અંક નિર્ધારિત છે.

2x40=80

1. જે બાળકોને બોલવામાં મુશ્કેલી પડતી હોય, તેમને વાત કરવા માટે કયા પ્રકારથી પ્રોત્સાહિત કરવામાં આવે છે ?

- (1) મૌખિક (2) શાબ્દિક (3) સંકેત (4) વાંચીને

2. ઓખે ક્રમબદ્ધ વ્યક્તિઓને દૈનિક જીવન કુશળતાના શિક્ષણમાં _____ પૂરી પાડવી જોઈએ.

- (1) શીખવું (2) વારંવાર ઉપર પ્રમાણેની મદદ
(3) એકીકરણ (4) આકારણી

3. વિકલાંગતાની પુનઃ સ્થાપનાની વિકાસ પ્રક્રિયામાં વિધ્નોના કારણ અને સશક્તિકરણ માટે વિધ્નોના કારણ :

- (1) શિક્ષણ (2) સમાવેશ કરવાની પ્રક્રિયા
(3) સશક્તિકરણ (4) પરંપરાગત દષ્ટિકોણ અને માન્યતાઓ

4. નીચેનામાંથી કયો નમૂનો આ કથન 'રીચીંગ ધ અનરીચ' નિવેદનને યથાર્થ પૂરવાર કરે છે ?

- (1) ઘર આધારિત નમૂનો (2) સંસાધન નમૂનો
(3) અસ્થાયી નમૂનો (4) દૂર શિક્ષણ નમૂનો

5. સહઅભ્યાસક્રમ પ્રવૃત્તિઓ _____ શ્રેણીઓમાં મૂકીને જોઈ શકાય છે.
- (1) 8 (2) 6 (3) 5 (4) 4
6. એક બાળક નીચેની ઉંમરના જૂથમાં વસ્તુઓને પકડવા માંડે છે ?
- (1) 4 મહિના (2) 3 મહિના (3) 5 મહિના (4) 6 મહિના
7. કમબ્લેર આંખવાળી વ્યક્તિઓને શીખવવા માટે સૌથી વધુ અસરકારક પદ્ધતિ
- (1) બહુ સંવેદનાવાહક (2) સાક્ષાત્કાર (3) ચર્ચા (4) નિરીક્ષણ
8. એક બાળકને સૌથી વધુ સારી રીતે જાણવા માટે સૌથી વધુ અસરકારક પદ્ધતિ કઈ છે ?
- (1) પ્રશ્નાવલી (2) સાક્ષાત્કાર (3) કેસ વર્ક (4) ચકાસણીસૂચી
9. બધા માટે શિક્ષણ નીચેનાઓ માટે મુખ્ય સિદ્ધાંત છે.
- (1) પૃથક શિક્ષણ (2) સમાવર્તી શિક્ષણ
(3) અખંડીત શિક્ષણ (4) માધ્યમિક શિક્ષણ
10. વિકૃતિ રોકવા કે સુધારવા માટેના ઉપકરણોને _____ કહેવાય છે.
- (1) લાકડી કે સોટી (2) ઓર્થોસીસ
(3) કાખ ઘોડી (4) ગ્રહણશીલ તરકીબ
11. વસાહતી શાસન દરમિયાન ખ્રિસ્તીન મિશનરીઓ અને સ્વૈચ્છિક સંગઠનોએ અપંગ વ્યક્તિઓની સેવા કરવાનું કામ કયા પ્રકારે કર્યું હતું ?
- (1) પરોપકારના રૂપમાં (2) તેમના અધિકારના રૂપમાં
(3) પોતાની નીતિના રૂપમાં (4) કાયદાના રૂપમાં
12. બ્રેલ શીખવા માટે કેટલીક પૂર્વ અપેક્ષિત નિપુણતાઓની જરૂરિયાત હોય છે જેને _____ કહેવાય છે.
- (1) તત્પરતા કુશળતા (2) સંવેદી ગામક કુશળતા
(3) બ્રેલ વ્યવસ્થાપન (4) મૌખિકતા

13. કમજેર દષ્ટિવાળી વ્યક્તિ માટે રોજિંદા જીવન સાથે ન જોડાયેલ યુક્તિ કઈ છે ?
- (1) શ્રવ્ય બોલ (દડો) (2) પત્તા (પાના) (3) પ્રવાહી સ્તર સંસૂચક (4) શ્રવ્યતામાપક
14. એક ત્રણ વર્ષનું બાળક જે તેના ધોરણમાં (કક્ષામાં) ૨-૩ મિનિટથી વધારે બેસી શકતો નથી તો તે શેનાથી પિડાય છે ?
- (1) માનસિક વિકલાંગતા (2) ADHD એટેન્શન ડેફીસીટી એક્ટીવિટી હાઈપર ડિસઓર્ડર
(3) અંગ ચાલનમાં મુશ્કેલી (4) મગજને લગતો પક્ષગાત
15. કમજેર દષ્ટિવાળા બાળકને માટે તે એક ટાઈપરાઈટર જેવું છે.
- (1) અબેકસ (2) બ્રેલર (3) બ્રેલ સ્લેટ (4) ટેલર ફ્રેમ
16. એવી તકનીક જેનાથી આપણને ખબર પડે છે કે જે ઉદ્દેશ્ય નક્કી કરાયા હતા તે પૂરા થયા છે કે નહીં, તે કહેવાય છે.
- (1) મૂલ્યાંકન (2) આકલન (3) ગણતરી (4) (1) અને (2) બંને
17. મિશન મોડમાં પ્રૌદ્યોગિકી વિકાસ પરિયોજનાઓ નીચેનામાંથી કોના ફંડની વ્યવસ્થા કરે છે.
- (1) સંશોધન (2) સેવાઓ (3) સહાય અને ઉપકરણ (4) ઉદ્યમશીલતા
18. માનસિક રીતે વિકલાંગ બાળકના શિક્ષણમાં વપરાતી નક્કર સામગ્રી મદદરૂપી બને છે સમજણના વિકાસ માટે અને _____.
- (1) આકાર (2) વિચાર નિર્માણ (3) અભિપ્રેરણ (4) પ્રબલીકરણ
19. નીચેનામાંથી એવી કઈ પ્રવૃત્તિ છે જે વાણી અને ભાષા થેરાપિસ્ટ દ્વારા નથી શીખવાડાતી ?
- (1) રંગ પૂરવા (2) વર્ણ વિન્યાસ (જોડણી)
(3) કુદવું (4) એક એક પગલાની સૂચનાનું પાલન કરવું
20. જે શ્રવણ સહાયક યંત્ર માત્ર એક જ કાનમાં વપરાય તો તેને શું કહેવાય ?
- (1) દ્વિ-પથ ધ્વનિક (2) સ્યૂડો દ્વિપથ ધ્વનિક
(3) એક પથ ધ્વનિક (4) સ્યૂડો એકપથ ધ્વનિક

21. નીચેનામાંથી કયું સાધન રસોડાના ઉપયોગમાં નથી આવતું ?
 (1) ડીશ વોશર (2) ઈલેક્ટ્રીક ચપ્પું (3) ટ્રેસિંગ સ્ટીક (4) બ્લેંડર
22. CBR શેને માટે છે ?
 (1) સમુદાય આધારિત પુનઃ વસવાટ (2) બાંધકામ આધારિત પુનઃ વસવાટ
 (3) સંપર્ક આધારિત પુનઃ વસવાટ (4) કોમન બેઝિક આધારિત પુનઃ વસવાટ
23. આઈ સી એફ પ્રમાણે વિકલાંગતા શબ્દ હેઠળ શું આવે છે ?
 (1) ક્ષતિ (2) સિમિત પ્રવૃત્તિ (3) સિમિત સહભાગીતા (4) ઉપરના બધા
24. વર્તાણુંક ફેરફાર વૈકલ્પિક પર્યાવરણીય ઘટનાને _____ વર્તાણુંકમાં સમાવે છે.
 (1) પ્રભાવિત (2) આગળ ધપાવવું (3) રોકવું (4) આગળ લઈ જવું
25. CRE નું સંપૂર્ણ રૂપ શું છે ?
 (1) કેન્દ્રીય પુનઃવસવાટ શિક્ષણ (2) પુનઃ વસવાટ શિક્ષણ માટે કેન્દ્ર
 (3) પુનઃ વસવાટ શિક્ષણ ચાલુ રાખવું (4) પુનઃ વસવાટ શિક્ષણની પરિષદ
26. રોજંદા જીવનની નિપુણતા નું શિક્ષણની સર્વોત્તમ વિધિ કઈ છે ?
 (1) મૌખિક રૂપે સમજવું (2) સ્વભાવિક પૃષ્ઠભૂમિમાં શીખવવું
 (3) નમૂનાઓના ઉપયોગ દ્વારા સમજવું (4) વિશેષ પરિસ્થિતિ નિર્માણ કરીને શીખવવું
27. શાળાથી પહેલાં એક બાળક શું શીખે છે ?
 (1) પહાડા (ઘડીયો) (2) ઉમેરવાનું અને ઘટાડવાનું
 (3) સ્થાન મૂલ્યનો વિચાર (4) નાના મોટાનો વિચાર
28. જગરૂકતા અભિયાન લોકોને તેઓની _____ વિશે જાગૃત કરે છે.
 (1) અધિકારો (2) ફરજો (3) જવાબદારીઓ (4) ઉપરના બધા

29. વર્તમાન વલણ પ્રમાણે દરેક શાળાએ _____ જોગવાઈઓ સુધી પહોંચવા _____ સમાવર્તી બનવું જોઈએ.
- (1) રાષ્ટ્રીય (2) કાનૂની (3) રાજ્ય (4) વિશિષ્ટ
30. વ્યવહારિક વાંચનના શિક્ષણ માટે સૌથી વધુ સામાન્ય રૂપે વપરાતી ક્રિયા કઈ છે ?
- (1) અક્ષરો દ્વારા (2) પૂરા શબ્દો દ્વારા (3) વાચા કે ઉચ્ચાર દ્વારા (4) વાક્ય થી વાક્ય
31. કોઈ એકના શિક્ષણને વધુ અસરકારક બનાવવા માટે કોઈએ શેના પર આધાર રાખવો જોઈએ ?
- (1) ફીડબેક પર (2) શિક્ષણના સાધનો (3) વ્યવસ્થાપન પર (4) જ્ઞાન પર
32. બાળકના જ્ઞાનાત્મક વિકાસ માટે શું વધુ જરૂરી છે ?
- (1) સાફ પોષણ (2) પ્રેમ (3) કઠોર મનોવૃત્તિ (4) પ્રેરક વાતાવરણ
33. નીચેનામાંથી કોનામાં આ સમસ્યાઓ જણાય છે ?
- ધીમું લેખન, પાશ્વિકતા ની સમસ્યાઓ, આંકડાને ઉલ્ટા ક્રમમાં ફેરવવું
- (1) અધિગમ અપંગતા (2) માનસિક મંદતા (3) માનસિક રોગ (4) કમજોર નજર
34. પહેલું પગલું પહેલા, બીજા પગલાને પહેલાની સાથે ક્રમબદ્ધ રૂપે છેલ્લા પગલાને શ્રુંખલાબદ્ધ કરીને બાળકને શિક્ષિત કરાય છે. અંતિમ પગલાને _____ કહેવાય છે.
- (1) ઉલ્ટો શ્રુંખલા ક્રમ (2) સીધો શ્રુંખલા ક્રમ (3) આકાર આપવો (4) મોડેલીંગ
35. વર્ગમાં અન્યોન્યક્રિયા પહેલાં કરાયેલ બધી પ્રવૃત્તિઓને કહેવાય છે _____.
- (1) અન્યોન્યક્રિયા પ્રવૃત્તિઓ (2) પોસ્ટ એક્ટીવ પ્રવૃત્તિઓ
(3) પ્રિ એક્ટીવ પ્રવૃત્તિઓ (4) ઉપરનામાંથી કોઈ નહીં
36. બ્રેઈલ અને અબેક્સ કોને માટે જરૂરી છે ?
- (1) એમ આર બાળક માટે (2) આંધળા બાળક માટે
(3) એચ આઈ બાળક માટે (4) પી એચ બાળક માટે

37. દીન દયાળ ઉપાધ્યાય પુનઃ વસવાટ યોજના શેને માટે પ્રખ્યાત છે ?
(1) DDRC (2) DRC (3) DDRS (4) IEDC
38. ટીમનો સૌથી મહત્વપૂર્ણ સભ્ય કોણ છે ?
(1) વિશિષ્ટ શિક્ષક (2) મા-બાપ (3) થેરાપિસ્ટ (4) ડોક્ટર
39. _____ને પોતાનામાં એક અંતિમ સ્થિતિની જેમ નહીં જોવું જોઈએ પણ વિકલાંગ વ્યક્તિને સામાજિક જીવનમાં બરાબરીથી જીવવાની ક્ષમતા આપવા વાળી પ્રક્રિયા ના અંગને રૂપે લેવું જોઈએ.
(1) ઓર્થોસિસ (2) સહયોગ યુક્તિઓ (3) લાકડાની ચીપ (4) પુનઃ વસવાટને
40. સમાવર્તી શિક્ષણ લાભદાયી કારણ કે બધા બાળકોને
(1) લાભ મળે છે (2) રમી શકે છે (3) ચાલી શકે છે (4) સ્વતંત્ર બની જાય છે.

- ૦૦૦ -